

Одеська національна академія харчових технологій

“ЗАТВЕРДЖУЮ”

Проректор з науково-педагогічної
та навчальної роботи
Ф.А. Трішин

“_____” _____ 20__ року

**РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
ПОТЕНЦІАЛ І РОЗВИТОК ПІДПРИЄМСТВА**

Галузь знань 05 «Соціальні та поведінкові науки»

Спеціальність 051 «Економіка»

Ступінь бакалавр

Освітньо-професійна програма «Економіка підприємства»

Факультет економіки бізнесу і контролю

Кафедра управління бізнесом

Робоча програма з дисципліни «Потенціал і розвиток підприємства» складена на основі навчальної програми дисципліни «Потенціал і розвиток підприємства» зі спеціальності 051 «Економіка» галузі знань 05 «Соціальні і поведінкові науки» ступінь бакалавр, яка затверджена Методичною радою ОНАХТ протокол від _____ 20__ року, № -_____.

Лист погодження:

Голова науково-методичної ради спеціальності 051 «Економіка»

_____ Н.М. Купріна

«__» _____ 20__ р.

Декан факультету Економіки, бізнесу і контролю

_____ Н.М. Купріна

«__» _____ 20__ р.

Завідувач кафедри управління бізнесом

_____ Н.Й. Басюркіна

«__» _____ 20__ р.

Методист НМЦ ЗЯВО _____ Т.С. Малишко

«__» _____ 20__ р.

Розробник:

Доцент старший викладач кафедри управління бізнесом

_____ В.А. Шалений

1. Опис навчальної дисципліни
«Потенціал і розвиток підприємства»

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність, ступінь	Характеристика навчальної дисципліни	
		денна форма навчання	заочна форма навчання
Кількість кредитів - 5	Галузь знань 05 "Соціальні і поведінкові науки"	вбіркова	
Модулів - 2	Спеціальність 051 «Економіка»	Рік підготовки:	
Змістових модулів - 2		4	5
Індивідуальне науково-дослідне завдання – <i>реферат</i>		Семестр	
Загальна кількість годин – 150		7	9
Тижневих годин для денної форми навчання аудиторних 4,57 самостійної роботи 6,14	Ступінь бакалавр	Лекції	
		32 год.	10 год.
		Практичні (семінарські)	
		32 год.	10 год.
		Лабораторні	
		год.	год.
		Самостійна робота	
		86 год.	130 год.
		Індивідуальні завдання: год.	
		40 год.	60 год.
		Курсовий проект (робота)	
		год.	год.
Вид контролю:			
залік	залік		

Примітка.

Співвідношення кількості годин аудиторних занять до самостійної і індивідуальної роботи становить:

- для денної форми навчання – 0,74
- для заочної форми навчання – 0,15

2. Заплановані результати навчання

Мета дисципліни – отримання знань про закономірності, принципи і особливості ефективного формування і розвитку потенціалу підприємства.

Завдання – вивчення новітніх методів і засобів ефективного формування потенціалу підприємства, забезпечення його конкурентоспроможності в сучасних умовах господарювання.

У результаті вивчення дисципліни студенти повинні **знати**:

- теоретичні засади визначення сутності „потенціалу підприємства”;
- видову класифікацію потенціалів;
- методологічні підходи і методи оцінки потенціалу сучасних підприємств;
- загальні принципи, методи і нормативно-методичні положення оцінки потенціалу підприємства як динамічної поліструктурної виробничо-господарської та соціальної

системи;

Студенти повинні **вміти**:

- проводити аналіз використання ресурсів;
- оцінювати діяльність підприємства з економічної точки зору.

На вивчення навчальної дисципліни відводиться 150 годин/5 кредитів ECTS.

3. Зміст навчального матеріалу дисципліни

Змістовий модуль 1. Формування, вимір та оцінка потенціалу підприємства

Тема 1. Сутність і структура потенціалу підприємства

- 1.1. Потенціал підприємства як економічна категорія
- 1.2. Класифікація видових проявів потенціалу підприємства, його характерні риси
- 1.3. Структура потенціалу підприємства

Тема 2. Загальна характеристика потенціалу підприємства

1. Ресурси підприємства та їх вплив на потенційні можливості підприємства
2. Резерви виробництва
3. Виробничий потенціал та його складові
4. Конкурентний потенціал та його складові

Тема 3. Формування потенціалу підприємства

- 2.1. Потенціал підприємства як економічна система
- 2.2. Загальні підходи щодо формування потенціалу підприємства
- 2.3. Основні фактори та передумови формування та розвитку потенціалу підприємства

Тема 4. Теоретичні основи оцінки потенціалу підприємства

- 4.1. Особливості потенціалу підприємства як об'єкта оцінки
- 4.2. Поняття вартості та її модифікації
- 4.3. Принципи оцінки потенціалу підприємства

Тема 5. Методичний інструментарій оцінки потенціалу підприємства

- 5.1. Загальна характеристика методичного інструментарію оцінки вартості потенціалу підприємства
- 5.2. Основні методичні підходи до оцінки вартості потенціалу підприємства
- 5.3. Класифікаційна характеристики інформації, яка приймає участь в оцінці потенціалу підприємства

Тема 6. Оцінка вартості нерухомого майна

- 6.1. Особливості нерухомого майна як об'єкта оцінки
- 6.2. Порядок організації грошової оцінки землі по Україні
- 6.3. Оцінка вартості землі
- 6.4. Оцінка вартості будівель і споруд

Тема 7. Оцінка вартості машин і обладнання

- 7.1 Необхідність і особливості оцінки техніко-технологічного потенціалу підприємства
- 7.2 Класифікація об'єктів оцінки
- 7.3 Методичні підходи до оцінки машин і обладнання

Тема 8. Оцінка нематеріальних активів

- 8.1. Сутність і класифікація нематеріальних активів підприємства
- 8.2. Особливості оцінки вартості нематеріальних активів
- 8.3. Оцінка ринкової вартості нематеріальних активів

Змістовий модуль 2. Теоретичні аспекти формування та використання окремих потенціалів підприємства**Тема 9. Виробничий потенціал підприємства, методи його формування та відтворення**

1. Складові виробничого потенціалу
2. Інтегральний виробничий потенціал
3. Методи виміру і оцінки виробничого потенціалу

Тема 10. Трудовий потенціал підприємства та його оцінювання

1. Поняття трудових ресурсів, персоналу, трудового потенціалу
2. Процес перетворення трудових ресурсів на підприємстві
3. Характеристики, функції та принципи оцінки трудового потенціалу підприємства
4. Методи оцінки трудового потенціалу окремих працівників підприємства
5. Система показників ринку праці та статистичні показники оцінки трудового потенціалу держави, галузі, підприємства

Тема 11. Фінансовий потенціал підприємства

1. Фінансові ресурси підприємства
2. Формування ефективного фінансового механізму на підприємстві
3. Фінансові та інвестиційна діяльність на підприємстві та її роль у формуванні потенціалу підприємства

Тема 12. Формування та використання інвестиційного потенціалу підприємства

Сутність і класифікація інвестиційного потенціалу підприємства

1. Роль інвестицій у формуванні відтворювальних процесів

Тема 13. Роль інноваційної діяльності у відтворенні потенціалу підприємства

1. Інновації у виробництві
2. Інновації у маркетинговій діяльності
3. НТП та його роль у формуванні і відтворення потенціалу підприємства

Тема 14. Маркетинговий потенціал підприємства

1. Оцінка витрат на маркетингові заходи
2. Ефективність маркетингової діяльності

Тема 15. Вимір і оцінка конкурентного потенціалу підприємства

1. Визначення поняття конкуренція, конкурентоспроможність, конкурентний потенціал підприємства

2. Методи оцінки конкурентоспроможності підприємства
  - методика аналізу можливостей конкурентів
  - сутність теорії ефективної конкуренції
  - метод «профілів» (метод багатокутника)
  - SWOT-аналіз
  - особливості методу бенчмаркінг
3. Рівень використання конкурентного потенціалу підприємства та методи його зростання

Тема 16. Оцінка потенціалу розвитку підприємства

1. Концепції та передумови розвитку підприємства
2. Методичні підходи до визначення потенціалу розвитку

4 Структура навчальної дисципліни(тематичний план)

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин											
	денна форма						Заочна форма					
	Усьо- го	у тому числі					Усьо- го	у тому числі				
		л	п	лаб	інд	с.р.		л	п	лаб	інд	с.р.
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
Модуль 1												
Змістовий модуль 1. Формування, вимір та оцінка потенціалу підприємства												
Тема 1. Сутність і структура потенціалу підприємства	5	2	2	-	-	1	5	0,5	0,5	-	1	4
Тема 2. Загальна характеристика потенціалу підприємства	10	2	2	-	2	6	10	0,5	0,5	-	3	9
Тема 3. Формування потенціалу підприємства	5	2	2	-	-	1	5	0,5	0,5	-	1	4
Тема 4. Теоретичні основи оцінки потенціалу підприємства	10	2	2	-	2	6	10	0,5	0,5	-	3	9
Тема 5. Методичний інструментарій оцінки потенціалу підприємства	10	2	2	-	4	6	10	0,5	0,5	-	5	9
Тема 6. Оцінка вартості нерухомого майна	10	2	2	-	4	6	10	1	1	-	5	8
Тема 7. Оцінка вартості машин і обладнання	10	2	2	-	4	6	10	1	1	-	5	8
Тема 8. Оцінка нематеріальних активів	10	2	2	-	4	6	10	0,5	0,5	-	5	9
Разом за змістовим модулем 1	70	16	16	-	20	38	70	5	5	-	28	60
Змістовий модуль 2. Теоретичні аспекти формування та використання окремих потенціалів підприємства												
Тема 9. Виробничий потенціал підприємства, методи його формування та відтворення	10	2	2	-	2	6	10	0,5	0,5	-	3	9
Тема 10. Трудовий потенціал підприємства та його оцінювання	10	2	2	-	2	6	10	0,5	0,5	-	3	9
Тема 11. Фінансовий потенціал підприємства	10	2	2	-	2	6	10	0,5	0,5	-	3	9

Тема 12. Формування та використання інвестиційного потенціалу підприємства	10	2	2	-	2	6	10	0,5	0,5	-	3	9
Тема 13. Роль інноваційної діяльності у відтворенні потенціалу підприємства	10	2	2	-	2	6	10	0,5	0,5	-	5	9
Тема 14. Маркетинговий потенціал підприємства	10	2	2	-	2	6	10	1	1	-	5	8
Тема 15. Вимір і оцінка конкурентного потенціалу підприємства	10	2	2	-	4	6	10	1	1	-	5	8
Тема 16. Оцінка потенціалу розвитку підприємства	10	2	2	-	4	6	10	0,5	0,5	-	5	9
Разом за змістовим модулем 2	80	16	16	-	20	48	80	5	5	-	32	70
Усього годин	150	32	32	-	40	86	150	10	10	-	60	130
Курсовий проект	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Разом з дисципліни	150	32	32	-	40	86	150	10	10	-	60	130

5. Теми практичних або семінарських, або лабораторних занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин	
		денна форма навчання	заочна форма навчання
1	Тема 1. Сутність і структура потенціалу підприємства	2	0,5
2	Тема 2. Загальна характеристика потенціалу підприємства	2	0,5
3	Тема 3. Формування потенціалу підприємства	2	0,5
4	Тема 4. Теоретичні основи оцінки потенціалу підприємства	2	0,5
5	Тема 5. Методичний інструментарій оцінки потенціалу підприємства	2	0,5
6	Тема 6. Оцінка вартості нерухомого майна	2	1
7	Тема 7. Оцінка вартості машин і обладнання	2	1
8	Тема 8. Оцінка нематеріальних активів	2	0,5
	Тема 9. Виробничий потенціал підприємства, методи його формування та відтворення	2	0,5
	Тема 10. Трудовий потенціал підприємства та його оцінювання	2	0,5
	Тема 11. Фінансовий потенціал підприємства	2	0,5
	Тема 12. Формування та використання інвестиційного потенціалу підприємства	2	0,5
	Тема 13. Роль інноваційної діяльності у відтворенні потенціалу підприємства	2	0,5
	Тема 14. Маркетинговий потенціал підприємства	2	1
	Тема 15. Вимір і оцінка конкурентного потенціалу підприємства	2	1
	Тема 16. Оцінка потенціалу розвитку підприємства	2	0,5
	Всього	32	10

6. Завдання для самостійної роботи студентів

№ з/п	Види навчальної діяльності	Кількість годин	
		денна форма навчання	заочна форма навчання
1	Опрацювання лекційного матеріалу	24	36
2	Підготовка до практичних занять	24	36
3	Опрацювання окремих розділів програми, які не виносяться на лекції	-	-
4	Виконання індивідуальних навчально-дослідних завдань	38	58
5	Виконання курсового проекту (роботи)	-	-
Разом з дисципліни		86	130

7. Індивідуальні завдання

Написання рефератів за темами – 38/58 годин:

1. Аналіз підходів до формування потенціалу підприємства.
2. Економічний потенціал виробничого підприємства.
3. Аналіз розвитку потенціалу підприємства.
4. Визначення характеру використання потенціалу підприємства.
5. Критерії оптимальності структури потенціалу підприємства.
6. Формування оптимальної структури потенціалу підприємства.
7. Характер впливу різних факторів на структуру потенціалу підприємства.
8. Аналіз та оптимізація структури потенціалу фармацевтичного підприємства.
9. Напрями оптимізації структури потенціалу підприємств, що займаються різними видами діяльності.
10. Вартісний підхід до управління потенціалом підприємства.
11. Управління вартістю бізнесу.
12. Особливості, переваги та недоліки вартісного підходу до оцінки потенціалу підприємства.
13. Вартість в управлінні потенціалом підприємства.
14. Оцінка майна підприємства.
15. Правове регулювання оціночної діяльності в Україні.
16. Методологія визначення вартості підприємства.
17. Витратний підхід до оцінки потенціалу підприємства.
18. Порівняльний підхід до оцінки потенціалу підприємства.
19. Дохідний підхід до оцінки потенціалу підприємства.
20. Інвестиційний потенціал підприємства.
21. Сутність, методи та інструменти управління інвестиційним потенціалом підприємства.
22. Інвестиційні ресурси підприємства та джерела їх формування.
23. Інвестиційний проект.
24. Ефективність використання інвестиційного потенціалу підприємства.
25. Інноваційний потенціал як складова підприємницького потенціалу підприємства.
26. Формування інноваційного потенціалу підприємства.
27. Механізм управління інноваційним потенціалом підприємства.
28. Управління інноваційним потенціалом підприємства.
29. Інвестиційно-виробничий менеджмент.
30. Оцінка ефективності використання трудового потенціалу підприємства.
31. Формування трудового потенціалу підприємства.
32. Напрями підвищення трудового потенціалу підприємства і повноти його

використання.

33. Виробничий потенціал підприємства: сутність і формування.

34. Визначення рівня виробничого потенціалу підприємства.

35. Напрями підвищення виробничого потенціалу підприємства і ефективності його використання.

36. Фінансовий потенціал підприємства.

37. Ефективність системи управління фінансами підприємства.

8. Методи контролю

Поточний та підсумковий контроль знань студентів денної форми навчання здійснюється на підставі «Положення про рейтингову систему оцінки знань студентів з дисципліни»

Тести для вхідного контролю

1. Максимально можливий випуск продукції заданого асортименту і якості при повному використанні виробничого обладнання, прогресивної технології, організації виробництва й праці - це:

а). реалізована продукція

б) виробнича потужність

в). середньорічна вартість основних виробничих фондів

г). валова продукція

2. Амортизація основних засобів — це:

а) знос основних фондів (ОФ);

б) процес перенесення вартості ОФ на собівартість виробленої продукції;

в) ремонт основних фондів;

г) витрати на утримання основних фондів;

д) ліквідація основних фондів

3. Показник фондівдачі характеризує:

а) рівень технічної озброєності праці;

б) розмір об'єму випуску продукції, що доводиться на 1 грн основних виробничих фондів;

в) продуктивність праці;

г) середні витрати основних фондів, що доводяться на 1 грн виробленої продукції

4. Ефективність використання оборотних фондів і фондів обігу підприємства характеризується показниками:

а) коефіцієнта фінансової стійкості;

б) тривалості одного обороту обігових коштів.

в) коефіцієнта ліквідності;

г) коефіцієнта фондоозброєності

5. Кількість виробленої продукції за певний період часу одним працівником характеризує:

а) продуктивність праці

б) озброєність праці

в) обсяг виробленої продукції

г) собівартість продукції

6. Оплата праці – це...

а) сума грошових коштів, що отримує працівник на підприємстві від власника або уповноваженого ним органу

- б) сума грошових коштів, яку за трудовим договором власник або уповноважений ним орган виплачує працівникам за кількість та якість виконаної роботи
- в) будь-які гроші, які працівник приносить додому для відновлення своїх здатностей до праці

7. Грошовий вираз вартості продукції (товару, робіт) -це:

- а) собівартість
- б) ціна
- в) прибуток
- г) заробітна плата

8. Різниця між доходами від реалізації продукції та собівартістю реалізованої продукції - це:

- а) валовий прибуток
- б) операційний прибуток
- в) прибуток від звичайної діяльності
- г) чистий прибуток

9. Основними функціями заробітної плати є:

- а) відновлення
- б) стимулювання
- в) справедливність
- г) соціальна
- д) тарифна

10. Показники рентабельності діяльності підприємства характеризують:

- а) ефективність використання основних засобів підприємства
- б) ефективність використання оборотних коштів підприємства
- в) ефективність використання трудових ресурсів підприємства
- г) прибутковість діяльності

Тести для проведення залишкового контролю знань студентів

1. Потенціал підприємства - це:

- а) сукупність ресурсів підприємства, що забезпечують досягнення певних результатів підприємства;
- б) сукупність ресурсів і компетенцій, які створюють певний ефект для зацікавлених сторін;
- в) здатність управління забезпечувати досягнення цілей діяльності підприємства за рахунок використання матеріальних ресурсів;
- г) можливості системи ресурсів і компетенцій підприємства створювати результат для зацікавлених сторін за допомогою реалізації бізнес-процесів.

2. Існують наступні ознаки класифікації сутності потенціалу підприємства:

- а) за об'єктами дослідження;
- б) за характером реагування на зміни;
- в) за цілями формування;
- г) залежно від перспектив розвитку бізнесу.

3. Основу результатної концепції до визначення сутності потенціалу становить:

- а) здатність бізнесу формувати систему ресурсів;
- б) здатність бізнесу задовольняти суспільні потреби за допомогою освоєння і переробки певних ресурсів;
- в) обсяг виробленої продукції в натуральних показниках;

г) засоби виробництва, необхідні для господарської діяльності.

4. За ступенем реалізації розрізняють потенціал:

- а) зовнішній і внутрішній;
- б) виробничий і фондовий;
- в) ринковий і неринковий;
- г) досягнутий і перспективний.

5. Характер виробничих приміщень підприємства визначають його:

- а) технічні ресурси;
- б) технологічні ресурси;
- в) просторові ресурси;
- г) фінансові ресурси.

6. Наявність конкурентоздатних ідей визначають:

- а) технологічні ресурси підприємства;
- б) інформаційні ресурси підприємства;
- в) ресурси організаційної структури управління;
- г) усі перераховані вище види ресурсів.

7. Блок системи управління в структурі потенціалу підприємства включає підсистеми:

- а) закупівля, виробництво, збут;
- б) маркетинг, виробництво, персонал, фінанси;
- в) організація, мотивація, контроль;
- г) планування, реалізація, контроль.

8. Блок діяльності персоналу включає такі складові:

- а) організаційну, виробничу, наукову;
- б) аналітичну, виробничу, комунікаційну;
- в) комерційну, виробничу, управлінську;
- г) аналітичну, виконавчу, організаційну.

9. До об'єктних складових потенціалу підприємства відносять:

- а) виробничий потенціал;
- б) науково-технічний потенціал;
- в) управлінський потенціал;
- г) кадровий потенціал.

10. Найбільш повно відбиває ринкові можливості підприємства:

- а) місце розташування;
- б) маркетинговий потенціал;
- в) науково-технічний потенціал;
- г) інформаційний потенціал.

11. Спроможності підприємства в сфері нововведень характеризує потенціал:

- а) технічний;
- б) відтворення;
- в) інформаційний;
- г) інноваційний.

12. Привабливість місця розташування підприємства відбиває потенціал:

- а) маркетинговий;
- б) технічний;

- в) інфраструктурний;
- г) виробничий.

13. До суб'єктних складових потенціалу підприємства відносять:

- а) інноваційний потенціал;
- б) фінансовий потенціал;
- в) інфраструктурний потенціал;
- г) маркетинговий.

14. Потенціал підприємства як економічна система включає:

- а) ресурси і зв'язки між ними;
- б) сукупність відділів і виробничих підрозділів;
- в) зовнішнє оточення і внутрішні процеси, а також їхню взаємодію;
- г) внутрішні граничні можливості підприємства при використанні всіх наявних ресурсів.

15. Властивість цілісності систем означає:

- а) первинність цілого, яке можна поділяти на компоненти;
- б) первинність компонентів, з яких складається єдине ціле;
- в) тотожність властивостей системи сумі властивостей її компонентів;
- г) неможливість розчленування цілого на окремі складові частини.

16. Результативність роботи відділу вище суми ефективності кожного фахівця за рахунок дії:

- а) закону конкуренції;
- б) закону пропорційності;
- в) закону ефекту масштабу виробництва;
- г) закону синергії.

17. Компонентом трудового потенціалу підприємства є:

- а) моральність працівників і вміння працювати в колективі;
- б) штатний розклад підприємства;
- в) деталізація посадових інструкцій;
- г) рівень оплати праці працівників підприємства.

18. Трудовий потенціал людини є:

- а) тотожним потенціалу людини як особистості;
- б) тотожним людському капіталу;
- в) складовою потенціалу людини як особистості;
- г) немає вірної відповіді.

19. До критеріїв оцінки інноваційного потенціалу промислового підприємства не належать:

- а) економічні критерії;
- б) критерії оцінки ризику і невизначеності;
- в) критерії гнучкості і адаптивності;
- г) критерії обґрунтованості і виваженості.

20. До якісних критеріїв оцінки ефективності використання інвестиційного потенціалу не належить:

- а) поглиблення знання ринку;
- б) зниження кількості загроз;
- в) частка ринку;
- г) здатність залучати висококваліфікованих менеджерів.

21. Здатність підприємства приймати рішення щодо розвитку і використання інноваційного потенціалу залежить від таких видів ресурсів:

- а) фінансових та інформаційних;
- б) просторових та організаційних;
- в) технологічних та кадрових;
- г) наукових та технічних.

22. Динамічність, методи, технології, наявність прогресивних методів організації виробництва є складовими:

- а) інформаційних ресурсів;
- б) організаційних ресурсів;
- в) технологічних ресурсів;
- г) наукових ресурсів.

23. Сукупність науково-технологічних, фінансово-економічних, виробничо-соціальних та культурно-освітніх можливостей країни (галузі, регіону, підприємства тощо), необхідних для забезпечення інноваційно го розвитку економіки – це:

- а) потенціал;
- б) інноваційний потенціал;
- в) інвестиційний потенціал;
- г) виробнича потужність.

24. Інноваційний потенціал підприємства має наступні складові:

- а) внутрішня, зовнішня;
- б) затратна, результативна;
- в) техніко-технологічна, кадрова, фінансова;
- г) ресурсна, внутрішня, результативна.

25. В основі оцінювання ефективності використання інвестиційного потенціалу підприємства лежить:

- а) процес реінвестування;
- б) процес дисконтування;
- в) проведення економічного аналізу;
- г) розрахунок показників рентабельності інвестиційного проекту.

26. При оцінюванні економічної ефективності інвестиційної діяльності підприємства не використовується:

- а) строк окупності інвестицій;
- б) внутрішня норма прибутковості (рентабельності) інвестицій;
- в) рентабельність активів;
- г) коефіцієнт рентабельності інвестицій.

27. Складовим елементом інвестиційного потенціалу підприємства є:

- а) вільні грошові кошти підприємства;
- б) наявність творчих ідей;
- в) інвестиційна інформація;
- г) бажання здійснення інвестицій.

28. Джерелом формування внутрішнього інвестиційного потенціалу підприємства є:

- а) готівкові кошти підприємства;
- б) амортизаційні відрахування;
- в) кошти інвесторів;

г) банківські кредити.

29. Підприємство в оцінній діяльності виступає як:

- а) об'єкт різних угод;
- б) суб'єкт різних угод;
- в) товар;
- г) усе перераховане.

30. Підхід, відповідно до якого найбільш імовірною величиною вартості оцінюваного підприємства може бути реальна ціна продажу аналогічного об'єкта:

- а) доходний;
- б) порівняльний;
- в) витратний;
- г) майновий.

9. Методи навчання

У процесі проведення лекційних занять будуть використані навчальні дискусії, ілюстрації, проблемний виклад навчального матеріалу.

При проведенні практичних занять для активізації навчально-пізнавальної діяльності студентів будуть використані методи: мозкового штурму, конкретних ситуацій, різні види дискусій. На практичних заняттях використовуються завдання для розв'язання задач, перелік запитань з тем для усного опитування, тести для підсумкового контролю знань студентів денної форми навчання з окремих тем дисципліни.

10. Схема нарахування балів студентів

Оцінні бали рейтингового контролю знань студентів

Вид роботи, що підлягає контролю	Оцінні бали		Форма навчання							
	д/з in	д/з max	Кільк. робіт, одини ць	денна		заочна		Кільк. робіт, одини ць	Сумарні бали	
				min	max	min	max			
1	2	3	4	5	6	7	8	9		
ЗАЛІКОВИЙ КРЕДИТ 1										
Змістовий модуль 1. Організаційний механізм здійснення малого бізнесу										
Робота на лекціях	0,5/1	1/2	16	8	16	5	5	10		
Робота на практичних заняттях	0,5/1	1/2	16	8	16	5	5	10		
Підготовка до практичних занять	0,5/1	1/2	16	8	16	5	5	10		
Виконання індивідуальних завдань	6/15	12/25	1	6	12	1	15	25		
Проміжна сума	-	-	-	30	60	-	30	55		
Модульний контроль (колоквіум)	20	25	1	20	25	1	20	30		
Контроль результатів дистанційного модулю	10	15	1	10	15	1	10	15		
Рейтинг за творчі здобутки студентів	0	10		0	10		0	10		
Оцінка за модуль 1	-	-	-	60	100	-	60	100		
Оцінка за заліковий кредит			60...100			60...100				
ЗАЛІКОВИЙ КРЕДИТ 2										
Змістовий модуль 2. Фінансування діяльності та оцінка ефективності малого бізнесу										
Робота на лекціях	0,5/1	1/2	16	8	16	5	5	10		

Робота на практичних заняттях	0,5/1	1/2	16	8	16	5	5	10
Підготовка до практичних занять	0,5/1	1/2	16	8	16	5	5	10
Виконання індивідуальних завдань	6/15	12/25	1	6	12	1	15	25
Проміжна сума	-	-	-	30	60	-	30	55
Модульний контроль (колоквіум)	30/30	40/45	1	30	40	1	30	45
Оцінка за модуль 2	-	-	-	60	100	-	60	100
Оцінка за заліковий кредит			60...100			60...100		

У таблиці наведено відповідність оцінних балів за різними шкалами.

За шкалою ECTS	За національною шкалою	За шкалою ОНАХТ з підсумком	
		іспит	залік
A	відмінно	88 – 100	88 – 100
B	добре	81 – 87	81 – 87
C		74 – 80	74 – 80
D	задовільно	68 – 73	68 – 73
E		60 – 67	60 – 67
FX	незадовільно	40 – 59	40 – 59
F		0 – 39	0 – 39

11. Методичне забезпечення

Науково-методичне забезпечення навчального процесу включає: державні стандарти освіти; навчальні плани; навчальні програми з усіх навчальних дисциплін та видів практик; підручники і навчальні посібники; методичні матеріали до семінарських, практичних і лабораторних занять; індивідуальні науково-дослідні завдання (ІНДЗ); контрольні завдання до всіх видів занять; контрольні роботи з навчальних дисциплін; текстові та електронні варіанти тестів для поточного і підсумкового контролю знань; методичні матеріали з питань самостійного опрацювання фахової літератури, виконання ІНДЗ, курсових і дипломних робіт. Опорні конспекти лекцій, інтерактивний комплекс навчально-методичного забезпечення дисципліни, перелік демонстраційних навчально-методичних матеріалів, технічних засобів навчання, в тому числі лабораторного обладнання й устаткування, аудіовізуальних засобів навчання, програмного забезпечення, навчальних моделей, необхідних для вивчення курсу.

12. Рекомендована література

Базова

1. Бойчик І.М. Економіка підприємства, К. Атіка. – 2007, 528 с.
2. Бондар Н.М. Економіка підприємства, К Вид-во А.С.К. 2004, 400 с.
3. Федонін О.С., Репіна І.М., Олексик О.І. Потенціал підприємства: формування та оцінка: Навч. посвб. – К.:КНЕУ, 2003. – 316с.
4. Краснокутська Н.С. Потенціал підприємства: формування та оцінювання. Навчальний посібник. Київ. Центр навчальної літератури. 2005. - -352 с.
5. Осіпов П.В., Меліх О.О.Методичні вказівки до виконання розрахунків економічної ефективності дипломної роботи за темою "Шляхи підвищення використання виробничого потенціалу підприємства" [Електронний ресурс]. ОНАХТ, 2009
6. Меліх О.О. Конспект лекцій з курсу "Потенціал підприємства: формування та оцінка" [Електронний ресурс]. ОНАХТ, 2009
7. Хомяков В.І., Бакум І.В. Управління потенціалом підприємства [Текст]. Кондор Друк, 2009, 400 с.
8. Мельник Л.Г., Карінцева О.І. Економіка підприємства Суми Університет. кн. – 2003, 412 с.
9. Осіпов В.И. Экономика предприятия, О Маяк. – 2005, 720 с.
10. Покропивний С.Ф., Грещак М.Г., Колот В.М., Наливайко А.П. Економіка підприємства, К КНЕУ. – 2001, 457 с.
11. Примак Т.О. Економіка підприємства, К. Вікар. – 2008, 219 с.

12. Продиус Ю.И. Экономика предприятия, Х. Одиссей. – 2007, 416 с.
13. Тюріна Н.М., Ведерніков М.Д., Капінос Г.І., Бабій І.В. Економіка промислового підприємства, Л. Новий Світ-2000. – 2008, 312 с.
14. Шваб Л.І. Економіка підприємства, К Каравела. – 2006, 584 с.
15. Швиданенко Г.О., Покрипівний С.Ф., Клименко С.М., Кукоба В.П. Економіка підприємства, К КНЕУ. – 2000, 248 с.

Допоміжна

1. Ганслі Теренс. Соціальна політика та соціальне забезпечення за ринкової економіки. – К.: Основи, 1995.
2. Прокопенко И. И. Управление производительностью. – К.: Техника, 1990.
3. Турецкий О. А. Экономика Украины на пороге XXI века: уроки прошлого и шаги в будущее. – Одесса: АСП, 1999.
4. Поточні номери журналів та газет: Економіка України, Урядовий кур'єр, Праця і зарплата.

13. Інформаційні ресурси

1. Навчально-методичний кабінет кафедри управління бізнесом ОНАХТ, ауд. А-411.
2. Бібліотека ОНАХТ, <http://www.library.onaft.edu.ua/>
3. Одеська державна наукова бібліотека ім. М. Горького, вул. Пастера, 13, т. 723-21-93.
4. Одеська обласна універсальна бібліотека ім. М. Грушевського, вул. Троїцька 49/51, т. 725-82-82.
5. Національна бібліотека ім. В.І. Вернадського, www.nbuv.gov.ua.
6. Державне підприємство «Український науково-дослідний і навчальний центр проблем стандартизації, сертифікації та якості» (ДП «УкрНДНЦ»), <http://www.ukrndnc.org.ua>
7. Офіційний сервер Верховної Ради України: <http://portal.rada.gov.ua> – нормативні документи, які регламентують сучасний бізнес в Україні.
8. Офіційний сервер Державного комітету статистики України. – Режим доступу: www.ukrstat.gov.ua.
9. Офіційна сторінка Національного банку України: www.bank.gov.ua – офіційні курси валют, політика держави у фінансовому секторі економіки
10. Податковий кодекс України [Електронний ресурс]: офіц. текст: станом на 24 грудня 2015 р. № 909-VIII. - Режим доступу: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/2755-17>.
11. Господарський кодекс України [Електронний ресурс]: офіц. текст: станом на 16 липня 2015 р. № 629-VIII. - Режим доступу: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/436-15>.
12. Цивільний кодекс України / [Електронний ресурс]: офіц. текст: станом на 23 грудня 2015 р. № 629-VIII. - Режим доступу: <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/435-15>.

13. Доповнення та зміни до робочої програми навчальної дисципліни

Назва дисципліни _____

№ з\п	Зміст доповнень і змін
1.	
....	

Розглянуто та затверджено на засіданні кафедри _____

Протокол від “ ____ ” _____ 20__ року № ____

Завідувач кафедри _____

_____
 (підпис)
 “ ____ ” _____ 20__ року

_____
 (прізвище та ініціали)